

SOẠN BÀI NGHĨA TƯỜNG MINH VÀ HÀM Ý (TIẾP THEO)

Hướng dẫn soạn bài nghĩa tường minh và hàm ý tiếp theo giúp bạn nắm vững kiến thức và trả lời câu hỏi trang 90 - 93 SGK Ngữ văn 9 tập 2.

Muốn soạn bài nghĩa tường minh và hàm ý tiếp theo tốt thì bạn đừng bỏ qua bài viết này! Với những hướng dẫn chi tiết nhất, chúng tôi không chỉ *giúp bạn trả lời tốt các câu hỏi trong sách giáo khoa mà còn nắm vững các kiến thức quan trọng của bài học này.*

Soạn bài

NGHĨA TƯỜNG MINH VÀ HÀM Ý (TIẾP THEO)

Cùng tham khảo ngay....

KIẾN THỨC CƠ BẢN

Muốn sử dụng hàm ý cần có hai điều kiện

- Muốn nói (người viết) có ý thức gửi hàm ý vào lời nói
- Người nghe (người đọc) có năng lực để giải đoán hàm ý

Tham khảo bài học trước qua tài liệu hướng dẫn [soạn bài nghĩa tường minh và hàm ý](#) đã được Đọc Tài Liệu biên soạn.

HƯỚNG DẪN SOẠN BÀI NGHĨA TƯỜNG MINH VÀ HÀM Ý TIẾP THEO

Gợi ý trả lời câu hỏi sách giáo khoa:

ĐIỀU KIỆN SỬ DỤNG HÀM Ý

Đọc đoạn trích (Trang 90 SGK) đã cho và trả lời câu hỏi.

1. Nếu hàm ý của những câu in đậm. Vì sao chị Dậu không dám nói thẳng với con mà phải dùng hàm ý?
2. Hàm ý trong câu nào của chị Dậu rõ hơn? Vì sao chị Dậu phải nói rõ hơn như vậy? Chi tiết nào trong đoạn trích cho thấy cái Tí đã hiểu hàm ý trong câu nói của mẹ?

Trả lời

1.

- Câu *con chỉ được ăn ở nhà bữa này nữa thôi* có hàm ý "Mẹ đã bán con".
- Câu *con sẽ ăn ở nhà cụ Nghị thôn Đoài* có hàm ý "Mẹ đã bán con cho nhà cụ Nghị".

Chị Dậu không dám nói thẳng với con vì tránh nỗi đau lòng cho cả hai mẹ con.

2.

Câu nói thứ hai của chị Dậu có hàm ý: "*Mẹ đã bán con cho cụ Nghị Thôn Đoài*". Hàm ý này rõ hơn và cái Tý đã biểu hàm ý đó. Nó giây nẩy và nói trong tiếng khóc: "*U đã bán con thật đây u?*"

LUYỆN TẬP

1 - Trang 91 SGK

Người nói, người nghe những câu in đậm dưới đây là ai? Xác định hàm ý của mỗi câu ấy. Theo em, người nghe có hiểu hàm ý của người nói không? Những chi tiết nào chứng tỏ điều đó?

a) – Anh nói nữa đi. – Ông giục.

- Báo cáo hết! – Người con trai vội trả lại giọng vui vẻ. – Năm phút nữa là mười. Còn hai mươi phút thôi. Bác và cô vào trong nhà. **Chè đã ngấm rồi đấy.**

Thì giờ ngắn ngủi còn lại thúc giục cả chính người họa sĩ già. Ông theo liền anh thanh niên vào trong nhà, đảo nhìn qua một lượt trước khi ngồi xuống ghế.

(*Nguyễn Thành Long, Lặng lẽ Sa Pa*)

b) – [...] Anh Tân này! Anh bây giờ sang trọng rồi, còn cần quái gì các thứ đồ gốc hư hỏng này nữa. Chuyên chở lại lịch kịch lắm. Cho chúng tôi khuân đi thôi. Chúng tôi nhà nghèo dùng được tất.

- Có gì đâu mà sang trọng! **Chúng tôi cần phải bán các thứ này đi để...**

- Ái chà! Anh bây giờ làm quan rồi mà bảo là không sang trọng? Những ba nàng hầu. Mỗi lần đi đâu là ngồi kiệu lớn tám người khiêng, còn bảo là không sang trọng? Hừ! Chẳng cái gì giàu nỗi chúng tôi đâu!

Tôi biết không thể nói làm sao được đành ngậm miệng, đứng trầm ngâm.

- Ôi dào! Thật là càng giàu có càng không dám rời một đồng xu! Càng không dám rời đồng xu lại càng giàu có!

(Lỗ Tân, Cố hương)

c)

Thoắt trông nàng đã chào thưa:

“Tiểu thư cũng có bảy giờ đến đây!”

Dà bà dẽ có mấy tay,

Đời xưa mấy mặt đời này mấy gan!

Dẽ dàng là thói hồng nhan,

Càng cay nghiệt lắm càng oan trái nhiều.”

Hoạn Thư hồn lạc phách xiêu,

Khấu đầu dưới trường liệu điệu kêu ca.

(Nguyễn Du, Truyện Kiều)

Trả lời

a) Người nói là anh thanh niên, người nghe là ông họa sĩ và cô gái.

b) Hàm ý của câu "Chè đã ngấm rồi đây" là "Mời bác và cô vào uống chè". Người nghe hiểu hàm ý đó qua chi tiết ông họa sĩ theo anh thanh niên vào trong nhà và ngồi xuống ghế.

c) Người nói là Thúy Kiều, người nghe là Hoạn Thư.

- Hàm ý của câu thơ "*Tiểu thư cũng có bảy giờ đến đây!*" là mỉa mai, nói mát.

- Hàm ý của câu thơ "*Càng cay nghiệt lắm, càng oan trái nhiều*" là Chuẩn bị nhận sự trả thù cho đáng.

- Hoạn Thư hiểu hàm ý đó nên "*hồn lạc phách xiêu*" và động tác "*khấu đầu dưới trường*".

2 - Trang 92 SGK

Hàm ý của câu in đậm dưới đây là gì? Vì sao em bé không nói thăng được mà phải sử dụng hàm ý? Việc sử dụng hàm ý có thành công không? Vì sao?

Nó nhìn đáo dác một lúc rồi kêu lên:

- Cơm sôi rồi, chắt nước giùm cái! – Nó cũng lại nói trổng.

Tôi lên tiếng mở đường cho nó:

- Cháu phải gọi “Ba chắt nước giùm con”, phải nói như vậy.

Nó như không để ý đến câu nói của tôi, nó lại kêu lên:

- Cơm sôi rồi, nhão bây giờ!

Anh Sáu vẫn ngồi im [...]

(Nguyễn Quang Sáng, [Chiếc lược ngà](#))

Trả lời

Hàm ý chủ câu "*Cơm sôi rồi, nhão bây giờ*" là "*Chắt nước dùm để cơm khỏi nhão*". Bé Thu dùng hàm ý vì trước đó đã nói thẳng mà không có hiệu quả. Lần này, thời gian càng bức bách (cơm sẽ nhão nếu để sôi lâu).

- Việc sử dụng hàm ý không thành công vì Anh Sáu vẫn cứ ngồi im như không nghe, tỏ ra không cộng tác.

3 - Trang 92 SGK

Hãy điền vào lượt lời của B trong đoạn thoại sau đây một câu có hàm ý từ chối.

A: Mai về quê với mình đi!

B: /.../

A: Đành vậy.

Trả lời

Gợi ý: Có thể nêu việc làm vào ngày mai (nên không thể đi được), ví dụ: “Bận ôn thi”, “Phải đi thăm người ốm”...

Chú ý là phải dùng câu chứa hàm ý “từ chối” theo yêu cầu của đề, không dùng những câu mờ hờ như “Để mình xem đã!”, “Mai hăng hay!”...

Câu mẫu

A: Mai về quê với mình đi!

B: Ô, ngày mai mình có giờ học thêm môn Toán. Mà chắc mẹ không cho nghỉ đâu!

A: Đành vậy.

4 - Trang 92 SGK

Tìm hàm ý của Lỗ Tấn qua việc ông so sánh "hi vọng" với "con đường" trong các câu sau:
 Tôi nghĩ bụng: Đã gọi là hi vọng thì không thể nói đâu là thực, đâu là hư. Cũng giống như
 những con đường trên mặt đất; kì thực trên mặt đất vốn làm gì có đường. Người ta đi mãi thì
 thành đường thôi.

(Lỗ Tấn, Cố hương)

Trả lời

Lỗ Tấn viết: Đã gọi là hi vọng thì không thể nói đâu là thực, đâu là hư. Cũng giống như những con đường trên mặt đất, kì thực trên mặt đất làm gì có đường, người ta đi mãi thì thành đường thôi"

Hàm ý của tác giả là: "Muốn tạo ra một con đường, người ta đã đi mãi một lối. Nếu ta có một hi vọng, hãy cố mà thực hiện mãi hi vọng ấy, hư sẽ thành ra thực không sẽ biến thành có".

5 - Trang 93 SGK

Tìm những câu có hàm ý mờ mịt hoặc từ chối trong các đoạn đối thoại giữa em bé với những người ở trên mây và sóng (trong [bài thơ Mây và sóng của Ta-go](#)). Hãy viết thêm vào mỗi đoạn một câu có hàm ý mờ mịt rõ hơn.

Trả lời

- Câu có hàm ý mờ mịt:

- "Bạn tớ chơi từ khi thức dậy cho đến lúc chiều tà"
- "Bạn tớ chơi với bình minh vàng, bạn tớ chơi với vàng trăng bạc".
- "Bạn tớ ca hát từ sáng sớm cho đến lúc hoàng hôn".
- "Bạn tớ ngao du nơi này nơi nọ mà không biết từng đến nơi nào"

// Mong rằng nội dung của bài **hướng dẫn soạn văn 9 bài nghĩa túng minh và hàm ý tiếp theo** này sẽ giúp các bạn ôn tập và nắm vững các kiến thức quan trọng của bài học. Chúc bạn luôn đạt được những kết quả cao trong học tập.

[ĐÚNG SAO CHÉP] - Bài viết này chúng tôi chia sẻ với mong muốn giúp các bạn tham khảo, góp phần giúp cho bạn có thể để tự soạn bài nghĩa túng minh và hàm ý (tiếp theo) một cách

tốt nhất. "Trong cách học, phải lấy tự học làm cốt" - Chỉ khi bạn TỰ LÀM mới giúp bạn HIẾU HƠN VỀ BÀI HỌC và LUÔN ĐẠT ĐƯỢC KẾT QUẢ CAO.

DOCTAILIEU.COM